

6:e söndagen efter Påsk i nådens år 2022 - Åke Malander

Tekster: Psalm 19, Gt Jes 32:9-20, Ep 1 Petr 4:7-11, Ev Joh 15:26-16:4, II Joh 15:18-27

Kom Helge Ande, vittne giv I mig, att Jesus är mitt liv, Och att jag intet annat vet Än Jesus till min salighet. O Helge And, allsmäktig Gud, Hjälp mig att hålla dina bud, Värm du mig med din nådeslöd, Ge mig din tröst i liv och död. Amen.

Idag firar vi alltså gudstjänst under temat "Hjälparen den Helige Ande". Den här söndagens bibelläsningar ska nu förbereda oss inför nästa stora högtidsdag, Pingsten, varför den numera även kallas "Söndagen före Pingst". Vi blir idag påmind om hur Jesus förbereder sina apostlar på det som ska ske. Bakgrunden, eller låt oss säga förhistorien, till Andens uttjutande är Jesu verk, som kulminerar och fullbordas under Långfredagen och Påskdagen: lagens alla krav är uppfyllda, hela syndaskulden är sonad och fullgäldad. Det som sker under Pingsten hänger samman med och går tillbaka på Påskens händelser och löftet om "en annan Hjälpare, som alltid ska vara hos er". Dagens tema blir därför, helt naturligt:

Hjälparen, den Helige Ande

Vår text idag är alltså hämtad mot slutet av Jesu långa avskedstal till lärjungarna. I början av talet säger han de trösterika orden: "*Låt inte era hjärtan oroas. Tro på Gud och tro på mig.*" En mycket stor del av talet handlar om Jesu förhållande till Fadern och om hans förhållande till den Helige Ande. Han återvänder till Fadern och sätter sig på Guds högra sida, och han lovar dem att sända Anden, Hjälparen, som ska vara hos dem för alltid. Till den himmelska härligheten dit han nu går, dit vill han även föra sina lärjungar. "*Fader, jag vill att där jag är, där ska också de som du har gett mig vara med mig.*"

Avskedstalet är till oss

Kristus riktar sig här närmast till apostlarna, som ju är med honom på skärtorsdagskvällen och som under de närmaste dagarna och veckorna skulle få uppleva det han här talar om. Men hans tal är samtidigt ett tal till alla kristna i alla tider, och följaktligen behandlar ett parti i hans avskedstal även förhållandet mellan honom själv och lärjungarna, förhållandet mellan Kristus och oss. Det är bilden av vinträdet och grenarna. Grenen kan inte leva, grönska och bära frukt av sig själv, den måste få näring ifrån stammen annars vissnar den och dör. Detta är en talande bild av hur vårt andliga liv måste fungera. Och den visar att det är just otron som stänger ute från livet, det sanna livet – otron, att inte lyssna till, inte ta vara på och låta sig ledas av Kristi Ord. En sådan gren blir en förtorkad gren som rensas bort och kastas i elden. Det är allvarliga och varnande ord Jesus här talar till oss. Men han talar också uppmuntrande och löftesrika ord: "*Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill, och ni ska få det. Min Fader förhärligas när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar.*" Jesu lärjungar är högt aktade och dyrbara i Faderns ögon!

Hjälparen är Sanningens Ande

Den Helige Ande är Hjälparen, han är sanningens Ande och han vittnar om Kristus. Genom Jesu undervisning, genom umgänget med honom och genom att Anden påmint dem om allt vad Jesus sagt, så har apostlarna lärt känna sanningen. Och den fulla sanningen som sanningens Ande har fört apostlarna in i, den har Kyrkan i deras skrifter, den skriftsamling som vi kallar Nya testamentet. Kyrkan äger sanningen, inte i sig själv, men i den gudomliga uppenbarelsen, Guds Ord, den Heliga Skrift. Detta påstående blir mycket kritiserat och motsagt, inte bara av "världen" utan märkligt nog även av kyrkoledare och teologer. Till syvende och sist beror detta på att man menar att det inte kan finnas någon absolut och gudomlig sanning, som vi människor skulle kunna komma i besittning av, t.ex. genom Bibelns ord. Men redan genom att beteckna Anden som Sanningens Ande har Jesus visat att sanningen finns och att den finns i hans Ord, Andens Ord. "*De ord jag har talat till er är Ande och liv.*"

Den Helige Ande är sann Gud tillika med Fadern och Sonen. Att han sänds till apostlarna och därmed till hela Kyrkan är i sig ett vittnesbörd om Sonen och hans fullbordade verk. Sonens sändande till världen är en engångsföreteelse, och Pingsten är lika mycket en engångshändelse som Påskan. Det behövs ingen ny pingst, för Anden är sedan den dagen verksam i Kyrkan intill tiden ände, och det är han genom Ordet, nämligen genom att göra Ordet levande för människor, och därigenom att göra människor levande genom Ordet.

Anden ska genom Ordets vittnesbörd föda människor till andligt liv genom den nya födelsen. Detta gör han, då han i dopet är förenad med Ordet och vattnet och gör det som Ordet säger. Om detta vittnar Kolosserbrevet: "I honom blev ni också omskurna, inte med människohand, utan med Kristi

omskärelse, då ni avkläddes er syndiga natur och begravdes med honom genom dopet. I dopet blev ni också uppväckta med honom genom tron på Guds kraft, han som har uppväckt honom från de döda.”

I stora katekesen i stycket om tredje trosartikeln heter det att vi aldrig hade kunnat komma till vår Herre Jesus Kristus eller tro på honom, ”om det inte genom evangeliis predikan tillbjöds oss och lades i vårt hjärta av den Helige Ande”.

Avskedstalet är ett trösterikt tal

Avskedstalet är ett uppbyggligt tal för lärjungarna även därigenom att han redan nu berättar för dem vad som är att vänta sedan han stigit upp till himmelen, dvs under Kyrkans, lärjungaskapets kommande århundraden. När Jesus nu går till Fadern och de inte längre har honom ibland sig ska han ändå inte lämna dem faderlösa; han ska sända dem en annan Hjälpare, som ska vittna om honom. Detta talar Jesus före sin bortgång för att lärjungarna då och lärjungarna i alla tider inte ska komma på fall i förföljelsetider. De som satt och lyssnade till dessa ord, där på skärtorsdagskvällen, de skulle komma att få uppleva hur väl Jesu ord stämmer, hur världen skulle komma att rent hatiskt vända sig emot och förfölja det budskap de predikar. Men de skulle även komma att få erfara den frid som världen inte kan ge, genom att Sanningens Ande bevarar dem i Sanningens Ord.

Detta Jesu löfte, att han ska sända Hjälparen, det ska vi ta till oss och det kan vi hämta tröst ifrån. Sanningens Ande är den Ande som talar i den Heliga Skrift – en ande som talar på annat vis är inte från Gud. Den Helige Ande för oss till Kristus och hans verk.

Så, betänk och kom ihåg: Du har blivit döpt i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Redan där blev du iklädd Kristi rättfärdighet, den som Sanningens Ande vittnar om och hänvisar till. Du har åter och åter igen fått lyssna till Guds Ord och höra om vad Jesus har gjort för dig – hur han, sänd av Fadern, gav sitt liv för din skull, så att du får leva i kraft av hans rättfärdighet. Den sanningen har uppenbarats för dig genom Andens Ord – för att du ska tro detta. Din rättfärdighet inför Gud, den som gäller inför Gud, är den rättfärdighet som Kristus har vunnit åt dig genom sitt heliga liv och sin oskyldiga pina och död. Denna sanning vittnar Hjälparen om genom Ordet, och han skänker dig genom nådemedlen kraft att leva i tron och vara och förbli en levande gren i vinträdet Kristus.

Jesu lärjungar möter motstånd

Genom att vara levande grenar i vinträdet, levande lemmar, medlemmar i Kristi kropp, så blir de troende föremål för djävulens och världens motstånd, ja fiendskap, ja stundom rent av hat. Kristi lärjungar tillhör inte världen och kan därför inte älskas av världen. *”När världen hatar er, kom då ihåg att den har hatat mig förrän er. Om ni tillhörde världen, älskade världen sitt eget. Världen hatar er därför att ni inte tillhör den. Jag har utvalt er och tagit er ut ur världen.”*

Ja, i världen lider vi betryck, genom världens otro, och genom den kyrkliga fromhet som gärna talar om människans goda vilja och goda gärningar, men som förkastar och förnekar den kristna trons grundvalar. Trons liv i Kristi efterföljd innefattar också ett mått av lidande för Kristi skull. Detta är inget nytt, och kan inte gärna vara oväntat; Jesus har ju redan förvarnat om detta, om de troendes lidande, ja att det kan gå så långt som det gjort för martyrerna genom historien. Må Herren bevara oss för sådant öppet hat, men något löfte om detta har vi inte. *”Kom ihåg vad jag har sagt: tjänaren är inte förmer än sin Herre. Har de förföljt mig, ska de också förfölja er. Har de bevarat mitt ord, ska de också bevara ert ord.”* Men märk nu väl: Ett martyrskap har i sig självt inget värde. Martyrskapet leder inte till Livet, men att äga Livet kan leda till martyrskap. Det är den väg otaliga kristna har fått gå, men låt oss inte förfäras utan uppmuntras av deras tro, en tro som den Helige Ande, sanningens Anden, hade fyllt dem med, en tro som gav dem en frid som räckte in i och genom döden.

Hör Herrens ord

Därför ska du när du nu idag hör Jesu ord lyssna till Andens röst och med glädje och tacksamhet gripa tag om denna sanning, som gäller även för dig och ditt ofullkomliga kristenliv. Vi får, ja vi ska sätta vår tillit till att vi är rättfärdigförklarade i Kristus, därför att han genom sitt offer vunnit en evig försoning inför Gud. Kristus har frälst oss genom att ikläda oss sin rättfärdighet genom evangelium om syndernas förlåtelse, i dopet, i predikan, i avlösningen och i altarets sakrament, där vi får ta emot Kristi sanna lekamen och blod – för dig utgiven, för dig utgjutet, till dina synders förlåtelse. Allt detta är Guds verk som du själv inte på minsta vis kan bidra till, men eftersom Hjälparen, Sanningens Ande säger att det är så, så får du tro detta och kan med trons visshet säga: Amen, det är visst och sant, även för mig syndare! Så kan du vinna seger över din gamla människa och över din oro och dina tillkortakommanden, och växa till i Andens frukter – till frid och salighet för dig själv, och din nästa till gagn och glädje. Amen, det är visst och sant. Och med blicken mot himmelen avslutar vi vår predikan idag liksom förra söndagen med att be som Kyrkan genom alla århundradena har bett: **Amen, kom snart Herre Jesus!**